

Prawo

Sąd zagraniczny może ogłosić upadłość polskiej spółki

26.03.2009, Agata Adamczyk

Postępowanie upadłościowe przedsiębiorcy działającego na terenie Unii Europejskiej niekoniecznie musi być prowadzone w ojczystym kraju i na podstawie rodzimych przepisów – zwraca uwagę radca prawny, partner w kancelarii FORYTEK & PARTNERZY Adwokaci i Radcowie Prawni

W czasach kryzysu w obliczu ryzyka upadłości kontrahentów warto pamiętać, że problematyka ta jest normowana nie tylko krajowym, ale również wspólnotowym. Regulacje dotyczące upadłości transgranicznej objęte zostały rozporządzeniem Rady nr 1346/2000. Jego przepisy pozwalają na ogłoszenie upadłości i prowadzenie tego postępowania przez sąd zagraniczny.

Poza granicami

W przypadku ustalenia, iż punkt ciężkości podstawowych interesów niewypłacalnej spółki mającej siedzibę na terytorium Polski znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej i z tego miejsca prowadzone jest zarządzanie działalnością dłużnika (w praktyce na ogół w centrali zagranicznej spółki matki), istnieje możliwość wszczęcia postępowania upadłościowego takiej spółki polskiej przed sądem zagranicznym. Który konkretnie z sądów tego państwa będzie właściwy, powinno się rozstrzygać na podstawie regulacji prawa tego państwa.

Zgodnie z przepisem art. 4 wskazanego rozporządzenia główne postępowanie upadłościowe prowadzić będzie sąd zagraniczny według przepisów prawa upadłościowego tego państwa obcego. Zasadniczo więc nie tylko procedura, lecz również materialno prawne skutki ogłoszenia upadłości podlegają ocenie zgodnie z prawem obcym.

Postępowanie główne ma charakter uniwersalny (powszechny), to znaczy jego celem jest objęcie całego majątku dłużnika, bez względu na to, w ilu i których państwach członkowskich jest on położony. W konsekwencji możliwa jest sytuacja, gdy upadłość polskiej spółki ogłosi na przykład sąd niemiecki, który następnie poprowadzi postępowanie upadłościowe. Zarząd majątkiem upadłego prowadzić będzie wówczas syndyk niemiecki wyznaczony przez ten sąd. Masa upadłości zostanie spieniężona zgodnie z przepisami niemieckimi, według których także (co do zasady) następować będzie zaspokajanie wierzycieli.

Postępowanie wtórne

Syndyk posiada uprawnienie do złożenia wniosku o wszczęcie tzw. wtórnego postępowania upadłościowego przed sądem polskim. Takie postępowanie obejmowałoby jedynie majątek położony w Polsce i prowadzone byłoby przez polski sąd wedle polskich przepisów upadłościowych. Zaznaczyć jednak należy, iż jego wszczęcie jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem syndyka.

Tym samym możliwe jest (w braku wszczęcia postępowania wtórnego), że całość postępowania upadłościowego prowadzona będzie wyłącznie przez sąd niemiecki.

Sytuacja wierzyciela

W konsekwencji wierzyciel upadłego stanie w obliczu konieczności dochodzenia swoich praw względem upadłego przed sądem zagranicznym, w szczególności poprzez zgłoszenie wierzytelności do masy. Należy mieć świadomość, iż takie zgłoszenie powinno przyjąć odpowiednią formę, a przy jego dokonywaniu zachować należy termin określony prawem zagranicznym. Niedochowanie tych wymogów pociąga za sobą dotkliwe skutki prawne dla wierzyciela, który ostatecznie może zostać zaspokojony w dalszej kolejności lub wcale.

Tym samym wszelkie zawiadomienia pochodzące od sądów upadłościowych zagranicznych lub od osób powołujących się na funkcję syndyka w zagranicznym postępowaniu upadłościowym powinny być traktowane ze szczególną uwagą. Ich zignorowanie może w niektórych wypadkach doprowadzić do nieodwracalnych skutków prawnych dla wierzycieli.

26.03.2009